

Thema 1: het historische referentiekader

De tijdlijn

- Prehistorie (... - 3500 v.C.): uitvinding schrift
- Protohistorie (3500 v.C. – 800 v.C.): stichting Rome
- Oudheid (800 v.C. – 500): val WRR
- Middeleeuwen (500 – 1450): val ORR of ontdekking Amerika
- Nieuwe tijd (1450 – 1750): industriële revolutie
- Nieuwste tijd (1750 – 1945): einde WOII
- Eigen tijd (1945 – nu)

De domeinen

- Politiek: bestuurlijk en territoriaal
- Socio-economisch: sociaal en economisch
- Cultuur: kunst, wetenschap, techniek, godsdienst en leefgewoonten

Thema 2: Napoleon

Revolutie

Verlichting

- nieuwe manier van denken
- strijd tegen macht van kerk en absolute macht

Franse revolutie

- 14 juli 1789
- bestorming van Bastille
- 3 idealen: vrijheid, gelijkheid, broederschap

Einde van de monarchie

Lodewijk XVI vlucht naar buitenland → gevangen

Vorsten in Europa vrezen voor troon → coalitieoorlogen → la Grand Armée (leger FR)

Franse koning ter dood veroordeeld → 1793

Napoleon grijpt de macht

Veldtocht Italië in 1797 → beroemd

Verovering Egypte → verslagen

Staatsgreep door Napoleon in 1799 → hij wordt keizer van FR in 1804

Napoleon verovert Europa

+ veel overwinningen

- gebrek aan voedsel en verzorging

Groot rijk → naar Franse keizerrijk of satellietstaten

1812 → Franse keizerrijk strekt uit over Europa

Hervormingen

→ Kerk en staat gescheiden

→ Adellijke privileges afgeschaft

→ Feodale restanten opgeheven

→ Code Civil

Ondergang van Napoleon

- Russische veldtocht
 - 1812
 - Russen gebruiken tactiek van verschroeiende aarde
 - Napoleon wint
- Volkerenslag bij Leipzig
 - 1813
 - Afzetting van Napoleon (verbannen naar Elba)
- Slag bij Waterloo
 - Napoleon ontsnapt
 - 1815
 - Napoleon verslagen
 - Verbannen naar St. Helena

Congres van Wenen

- 1814 – 1815
- macht van FR wordt ingeperkt + nieuw Europees machtsevenwicht
- Restauratie: situatie van voor de oorlogen wordt hersteld
- Nieuwe staten, absolute macht, privileges in adel
- Broer Lodewijk XVI = koning

Thema 3: Industriële revoluties

Economie in Ancien Régime (500 – 1750)

- Agrarische samenleving
 - Landbouw
 - Beperkte energiebronnen
 - Voedings- en textielsector, en houts- en ertsbewerking
 - Thuis en werkplaatsen

Economische ontwikkelingen (1750 – 1920)

- Industriële samenleving
 - Technische vernieuwingen
 - Industrie
 - Uitbereiding van energiebronnen
 - Staalindustrie en chemische industrie
 - Fabrieken
 - Invloed op dagelijks leven, milieu en landschap

Eerste industriële revolutie (1750 – 1870 in Engeland)

- Vernieuwingen in landbouw
 1. grote voedselproductie
 2. Stijging bevolkingsaantal
 3. Nieuwe landbouwtechnieken
 4. Stijging voedselproductie
 5. Meer arbeiders
 6. Grotere afzetmarkt
- Vernieuwingen in textielindustrie
 1. Toename bevolking
 2. Vraag naar kleding
 3. Wevers = vliegend schietspoel en mechanisch weefgetouw
 4. Spinners = spinmachine

- Vernieuwingen in ijzerindustrie
 1. Vraag naar ijzer
 2. Smelten in hoogovens
 3. Houtskool = te duur → cokes
 4. Ontginnen = moeilijk → stoommachine door James Watt
- Gevolgen voor de organisatie van arbeid
 1. Één stoommachine als aandrijving voor meerdere machines
 2. Machines staan in 1 ruimte → fabriek
- Transportrevolutie
 1. Toename ijzerproductie
 2. Stoomtrein voor transport

Tweede industriële revolutie (1870 – 1920 in GB, Duitsland en VS)

- Ontstaan van de staalindustrie
 - Lichter, harder en buigzamer dan ijzer
 - Bouw van bruggen, kanonnen, schepen, auto's,...
- Ontstaan van chemische industrie
 - Celluloid (foto's en films)
 - Aspirines
- Nieuwe energiebronnen
 - Elektriciteit
 - Petroleum
- Transportrevolutie
 - Auto, vliegtuig, fiets
- Gevolgen voor de organisatie van arbeid
 1. Uitbereiding van industrie
 2. Concurrentie tussen bedrijven
 3. Systeem van de lopende band
- Gevolgen voor de economie
 1. Stijgende concurrentie en vrije markt
 2. Industrieel kapitalisme (maatschappijvorm waar vrije markt heerst)
- Gevolgen voor dagelijks leven
 1. Systeem van de lopende band
 2. Goedkopere producten
 3. Stijgende levensstandaard
 4. Ontstaan massaconsumptie